

Gospodar, da bodo vsi ljudje pravočasno izvedeli, za kaj gre. Potrebno pa je, da vi, poštvovalni in delavni agitatorji, v tem mesecu storite vse, da bo »Slovenski Gospodar« prihajal v vsako hišo!

Našim agitatorjem!

Vsako delo, ki je dobro urejeno, tudi dobro uspeva. Zato naj se po posameznih krajih tudi agitacija pravilno uredi, pa bo uspela. Eden najbolj delavnih in sposobnih bodi voditelj agitacije, za kar smo posamezne že posebej prosili. Ta naj dopisuje, pošilja nabrane naslove naročnikov in naročnino, pa naj tudi sprejema naša navodila, katera bo potem sporočil ostalim agitatorjem. Vsi poštvovalni vzgojitelji ljudstva so se že odločili, da zastavijo vse svoje moči za razširjenje našega lista. Njim so se pridružili naši delavni možje in fantje, neustrašene mladenke in žene. Ne truda, ne časa ne štedijo, samo da za dobro stvar kaj storijo. Hvala in zahvala vam bodi javno izrečena!

Kako agitiramo?

1. Nič več odlašati! V vsaki župniji se naj čimprej zberejo agitatorji in agitatorice, ki so določene za posamezne okolišje. Na sestanku se naj domenijo, kako in kje bode posamezni agitiral in katero delo mora opraviti do prihodnje nedelje.

2. Bodite neustrašeni! Na agitaciji bodite pogumni, izpodbijajte razne ugovore, s katerimi se mnogi branijo, da lista ne naročijo. Dobra beseda bo vedno dobro mesto našla, to bodi tudi agitacijsko načelo. Ako ste kaj dosegli, boste itak veseli, ako pa odidete brez vidnega uspeha, vendar vaše delo ni bilo zastoj, ker ste storili nekaj za dobro stvar.

3. Kaj pa z nasprotnimi listi? Nasprotnih listov na splošno ne omenjajte, ker sploh niso niti vredni, da bi se o njih govorilo. Kjer pa zadenete na nje — pa te hiše so vedno bolj redke — tedaj resno odsvetujte naročanje teh listov! Vsako večje nasprotovanje, o katerem bi se vam zdelo prav poročati na sestanku, pa si zapomnite!

4. Vsako nedeljo obračunaj delo! Vsako nedeljo se zberite pri voditelju. Tam poročajte o uspehih, oddajte naslove naročnikov in naročnino. Pri tem pa je paziti posebno na to-le: Pri vsakem naročniku zapišite, ali je dosedanji (star) naročnik, ali pa se naroči na novo. Nov naročnik je tisti, ki pri naročanju lista ne prejema. Vsi naročniki »Slovenskega Gospodarja«, tudi taki, ki so že plačali naročnino naprej, dobijo v tej številki položnice.

5. Izpolnite naročnikom položnice! Ako veste, da kateri naročnik želi, da mu izpolnite položnico, ustrezite mu! Dosedanjemu naročniku napišite na srednji del položnice »star«, drugemu pa »nov«. Ako je le mogoče, naj se vsako nedeljo po božjih službah v posebnem prostoru blizu cerkve spisujejo položnice za »Slovenskega Gospodarja«, katera naj potem naročniki sami nesejo na pošto, ako je blizu, da imajo odrezek kot potrdilo naročila.

6. Oskrbimo list tudi revnejšim pristašem! Agitatorji naj pri svojem delu zberejo naslove takih pristašev, ki si sami ne morejo naročiti lista, pa bi morda naročili skupno z drugimi. Enako bo potrebno, da agitatorji opozorijo naše gospodarske zavode in naprosijo naše premožnejše somišljenike, da prispevajo v ta namen.

7. Cena »Slovenskega Gospodarja« ostane dosedanja: Za celo leto 32 dinarjev, za pol leta 16 dinarjev, za četrt leta 8 dinarjev. Plačuje se vnaprej.

Naši nasprotniki pravijo, da naši agitatorji niso več tako živahno delavni in da bodo prav lahko razširili svoje liste po vsej Sloveniji. Mi pa vemo, da se ti motijo in da jim boste že vi, naši zvesti in neutrudljivi delavci za našo sveto stvar, pokazali, kako so se motili. Zato pričakujemo prav razveseljivih vaših poročil in vas iskreno pozdravljamo!

Dr. Anton Korošec, načelnik SLS.

Dr. Anton Jerovšek, načelnik agitacijskega odbora.

in se zaničljivo obrnil v stran. Po kratkem posvetovanju mu je rekel poglavar, ki je govoril doslej:

»Mojemu bratu se je očitala laž. To žali njegove prijatelje. Naj se izkaže, da je govoril resnico. Dajte mojima ujetnikom puške, da z dejanjem pokažeta, kdo izmed njiju je prava Dolga puška.«

Zviti lisjak se je delal, kakor bi ne čutil nezaupanja, ki je bilo skrito v tem predlogu. Prikimal je, ker je bil prepričan, da bo ta poizkušnja potrdila njegove besede.

Moža, ki sta oba hotela biti Dolga puška, sta dobila vsak svojo nabito puško. Kot cilj so jima dali lončeno posodo, ki je stala nekoliko oddaljena na obsekanem drevesu. Heyward se je moral natihiem smejati, da bo v streljanju tekmoval z možem, ki mu je že tolikokrat dokazal, kako dobro zna meriti. Kljub temu je bil odločen, da bo naprej igral vsiljeno mu vlogo. Ustrelil je prvi. Vesel krik med gledalci je naznanjal, da ni zadel daleč proč od cilja, komaj dva palca proč od posode.

Namesto da bi tudi on pomeril, pa je Sokol ves zaničljivo mirno stal, dokler ga mlad Indijanec ni udaril po rami, rekoč, naj strelja.

Sokol pa je dvignil puško, jo zavihtel po zraku in zaklical Magvi:

»Čuj me, Huronec! Lahko bi te zdajle za vedno napravil neškodljivega. Ni ga človeka, ki bi mi mogel zabraniti. Sokol, ki plane na goloba, ne zadene svojega cilja bolj gotovo, kakor bi moja krogla zadela tvoje hinavsko srce, ako bi hotel. A zakaj ne storim tega? Ker mi je to prepovedano kot belokožu. S tem bi druge, ki so nedolžni, spravil v nesrečo. Ako imaš boga, zahvali se mu na kolenih. On je tisti, ki te čuva.«

Tišina je nastala na te besede. Vse oči so bile obrnjene v Magvo. Ta pa je stal nepremičen, kakor bi ga ne brigale lovčeve besede.

»Ako je beli mož res vojščak, ki hoče biti, naj sedaj pokaže«, je nazadnje rekel poglavar.

V tem hipu pa se je lovec tako glasno zasmel, da se je Heyward prestrašen zdrzil. Kaj takega še nikdar ni slišal iz njegovih ust. Obenem pa je Sokol kakor naključno izpustil puško, da mu je padla na levo roko. Takoj nato je počil strel. Lončena posoda se je razletela na tisoč koscev. Sokol pa je zaničljivo puško vrgel od sebe.

Prve opombe k drž. proračunu.

Uzunovič-Radičeva vlada je pred kratkim predložila Narodni skupščini nov proračun za gospodarsko leto 1927—1928.

Gotovo je proračun najznačilnejše delo za vsako vlado, kajti iz njega se razvidi, kako gospodari vlada, kako in katere davke pobira, kako te davke uporablja in kako upravlja tudi državno premoženje, recimo gozdove, rudnike, železnice itd.

Lansko leto so posebej Radičevci povsod naglaševali, kako bodo zmanjšali bremena, kako bodo z vestnim, poštenim in skromnim ter štedljivim upravljanjem zamogli znižati vse izdatke ter zboljšati vse naše gospodarske razmere.

Novi njihov proračun postavlja na laž vse njihove obljube in zagotovila. Proračun znaša namreč 11 tisoč 690 milijonov dinarjev, ali zaokroženo: 12 milijard dinarjev. Navidezno je torej za 814 milijonov dinarjev manjši, kakor je bil lanski, v resnici pa je ostalo vse pri starem.

Bremena ostanejo ista.

Novi proračun v finančnem zakonu določa tudi vse vrste in višino davkov. Najbolj kratko povemo glede tega, da ostane vse tako kakor lani. Za Slovenijo in za ostale kraje se predvideva, da mora iste davke in isto višino davkov plačati, kakor je to bilo lani. Niti vinarja ni odnehala Radič-Uzunovičeva vlada. Ostane torej isti zemljiški davek, ista osebnina dohodnina, isti davek od dela, isti vsi drugi direktni davki, pa tudi vse iste doklade. Torej nobenih milosti, nobenih olajšav! In naši davčni uradniki bodo morali pod bičem g. delegata dr. Šavnika stiskati in pritiskati še veliko bolj kakor do sedaj, ako se bode hotel dr. Šavnik pohvaliti pri g. finančnemu ministru, da je iz težko prizadete Slovenije izprešal iste svote.

Pa tudi glede indirektnih davkov gg. Radič, Pucelj in Uzunovič niso odnehali prav nič. Dohodke iz monopolov (tobak, sol, petrolej itd.) bodo pobirali iste, takse ostanejo iste, trošarina ista in način pobiranja in kaznovanja po teh zakonih ostanejo isti. Niti ene olajšave v bremenih torej ta novi predlog ne predvideva!

G. Radič s svojimi tovariši po Hrvatskem in po Sloveniji govori, kako je rodil njegov sporazum »najlepše plovce«, da je sedaj ljudstvu dobro. Mislimo, da nihče ne občuti te dobrote razen njega samega. Če je g. Radič s Puceljem res tak prijatelj ljudstva, zakaj pa ne olajša bremen, zakaj ne gospodari boljše, da bi zamogel znižati naravnost neznosna bremena?! Zakaj ne predruži vsaj načina pobiranja davkov v Sloveniji in na Hrvatskem?! Se nikdar ni nobena stranka tako grdo prevarila ljudi, kakor so varani in razočarani sedaj. Več kot poldrugo leto je ta gospoda na vladi. Za dva proračuna so odgovorni in med pametnimi ljudmi ne more biti človeka, ki bi jim zamogel pripisovati še resnost, voljo in zmožnost, da zboljšajo v državi razmere. Kdor pa ne zna, ne more in celo noče držati tega, kar je obljubil, ko ima priliko, da to stori, ta pač ne zasluži zaupanja ljudstva.

(Dalje prihodnjič.)

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Davčni načrt v davčnem odboru sprejet. O tem načrtu, ki bi vsaj na papirju prinesel zjednačenje davkov, bomo še posebej govorili.

Nov zakon o vrhovni upravi. V zakonodajnem odboru se je začelo sklepati o raznih naslovih in delokrogih naj-

Gledalci so obstrmeli ob mojsterskem strelu. Kmalu pa se jih je oglasilo nekaj trdeč, da je lovec samo po naključju zadel tako dobro. Njim se jih je pridružilo čimdalje več. Tudi Heyward je bil tega mnenja. Sokol pa se je razvnel.

»Naključje?« je vzklilnil. »Potem nama zopet dajte orožje in naju postavite v gozd. Potem boste videli, kdo zna najboljšo meriti z varno roko.«

Zopet so jima dali puške.

»Majore«, je rekel Sokol, »ali vidite tisto bučo, ki visi tam-le na drevesu? To vzameva na muho. Glejte, da jo zadene.«

Buča je bila posoda, kakršne so bile v navadi med Indijanci in je na jermenu visela s suhe smrekove veje, več kot še enkrat toliko oddaljena od strelca kot prva posoda. Heywardu je bilo čudno pri srcu. Popolnoma je pozabil, v kakih razmerah se nahaja. Navdajala ga je samo želja pokazati, da ni slab strellec. Z največjo pazljivostjo je nameril puško. Ko je bil ustrelil, je takoj priskočilo nekaj mladih Indijancev, da poiščejo kroglo. Tik mimo buče se je bila zapičila v drevesno skorjo. Z veselim krikom so rdečkastočki pohvalili strel.

Lovec pa se je pristrčno tiho zasmel.

»Ni bila slaba«, je rekel, »za vojaka kraljevske vojske. Ko bi bil jaz večkrat samo za toliko streljal mimo cilja, bi imeli Mingi še marsikatero vojščaka več. Upam, da ima lastnik te buče še več takih. S to-le ne bo več hodil po vodo.«

Pripravljen se je za strel. Eno nogo je postavil malo nazaj, počasi dvignil roko, s katero je držal puško, malo počakal in sprožil. Mladei so hlastno priskočili, a zaman so iskali kroglo. Porogljivo so to naznanili zborovalcem. Stari poglavar pa je zaničljivo rekel Sokolu:

»Ti si volk v pasji koži. Tvoj jezik govori bahavo, a tvoje roke so prazne. Z Dolgo puško hočem govoriti«, se je obrnil k Heywardu.

»Slepici!« je vzklilnil Sokol neustrašeno. »Ako hočete najti kroglo, preiščite cilj.«

Indijanci so strgali bučo z veje in jo vriskaje kazali gledalcem. Krogla je bila prodrila skozi odprtino posode in preluknjala njeno dno. Nihče izmed navzočih Delavarov ni več dvomil, kdo je prava Dolga puška.

višje državne uprave. Naša ministrstva, ki v smislu tega zakona ne bodo tako številna, pač pa bodo nekatera združena, bodo dobila nove naslove in nove delokroge.

Radič na kolenih. Če se kdo pred mogočnejšem vrže na kolena, potem je težko vsati in mogočnejša nadvladati. To čuti tudi Radič, ki tu pa tam med narodom katero pove, v Beogradu pa prekliča, ki vladi s čim zagrozi, potem pa reče, da ga ne razumejo.

Kralj se povrne v Beograd, nakar pokliče k sebi voditelje raznih strank. Nekateri pravijo, da je vlada trdna, drugi, da je že v krizi. V bližnji bodočnosti bo pa padla v tem oziru končna odločitev. Iстина je, da je ta vlada nedelavna, da je pa končno v vedni negotovosti, ker jo na eni strani Pašić, na drugi Radič izpodkupujeta stalnost.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Vojaška premikanja na italijansko-francoski meji. — Francoske oblasti so dognale, da so se začela vojaška premikanja na italijanski strani državne meje. Francija se je zavarovala in poslala nekaj svojega vojaštva na mejo.

Rumunski kralj umira. Poročila iz Bukarešte pravijo, da je rešitev kralja Ferdinanda, ki je oče naše kraljice, nemogoča in da bo kralj podlegel težki bolezni raka. Na Rumunskem je vprašanje prestolonaslednika zelo pereče. Kraljica Marija, ki je šla v Ameriko, se vrača domov.

Pogajanja med slovaškimi poslanci in češko vlado za vstop Slovkov v vlado trajajo dalje, vendar je precej težko, ki jih še ni bilo mogoče odstraniti.

Revolucija v Albaniji. Poročila iz Albanije so javila v svet novo revolucijo. Ker pa so v tej mali državi medsebojni krvavi spopadi na dnevnem redu, se vsakokrat misli, da je že revolucija. Sedanja vlada je v 24 urah napravila red, kar pa je stalo nekaj človeških žrtv na obeh straneh.

Mussolini išče Nemčijo, zato se je s posebnim pismom obrnil na nemško javnost ter jo opozoril na sodelovanje z Italijo v gospodarskem in političnem oziru. Gotovo je ta Mussolinijeva poteza mali bavbar za Francijo.

Angleška — vodilna vesela. Na Angleškem se je vršilo posvetovanje iz vse veljanske angleške države zbranih državnih ministrov. V tej državi so številni narodi različnega jezika, plemena, vere. Ker pa angleška vlada daje tem narodom veliko svobode, so zadovoljni in je na ta način Angleška največja in vodilna vesela.

Kaj je novega?

Zločinski napad na avto-omnibus Maribor—Ptuj. — Avto-omnibus, ki vozi med Mariborom in Ptujem, bi bil v torek, dne 23. novembra, skoro postal žrtev zločinskega napada. Med vsemi Hajdoš in Skorba so položili neznani zlikovci čez cesto debel tram, na katerem bi se bil avto-omnibus sigurno ponesrečil, da ni šofer še v zadnjem trenutku opazil nevarnosti ter z vso silo avto zavrl. Avto se je ustavil tik pred tramom. Potniki se imajo zahvaliti šoferjevi spretnosti in pazljivosti za življenje. O napadu je bilo obveščeno orožništvo, ki zlikovce zasleduje.

Dva požara. Sv. Križ pri Ljutomeru je zadela dne 23. novembra velika nesreča. Ogenj je upepelil 10 poslopij. Predpoldne jih je pogorelo 8 v Bunčanih, kjer so baje zažgali otroci. Zvečer pa so lizali plameni v Lukavih dvema posestnikoma hiše in gospodarska poslopja. Revežem je pogorela krma in živila. Tako bodo na zimo brez strehe in jela ljudje in živina. V spodnjem delu župnije vlada veliko razburjenje, ker so našli pisanje, da mora pogoreti vsa vas. Zlobna roka je očitvidno na delu, ker se vrstijo požari v Cezanjevih in Lukavih. V kratkem času je zdaj to že tretji požar v teh dveh vaseh. — V soboto, dne 20. novembra, ob petih popoldne, je nastal v kozolcu ljuomerskega trgovca g. Franca Seršena požar, ki je prostrano poslopje,

»Zakaj mi je brat z lažjo hotel zamašiti ušesa?« se je poglavar obrnil k Dunkanu. »Misliš li, da je Delavar tako neumen, da ne razločuje pantra od mačke?«

»Delavari bodo videli, kdo je lažnjivec«, je odgovoril Heyward in pokazal Magvo.

»Dobro«, je odgovoril poglavar, »videli bomo, kdo nam hoče zamašiti ušesa. Rdeči brat naj govori, Delavari poslušajo.«

Pozvan, naj govori, je Magva počasi in dostojanstveno stopil v sredo kroga ujetnikom nasproti. Predno je odprl usta, se je še ozrl v resne obraze okrog stoječih Delavarov, kakor bi hotel z njih spoznati, kako naj obrne besedo. Potem pa je pričel govoriti, poslušajoč se kanadskega jezika, ki so ga umeli skoro vsi navzoči.

»Veliki duh, ki je ustvaril ljudi, jim je dal različne barve«, je pričel zvičajni Huronec. »Nekateri so bolj črni kot medvedje v gozdovih. Te je določil za sužnje in jim ukazal, naj delajo brez prestanka kot bobri. Slišite jih stokat, kadar vleče veter od juga. Njih stokanje je hujsko od tuljenja bivolov na bregovih slane jezera, kjer so jih polni veliki čolni, ki prihajajo in odhajajo. Drugim je dal kožo, ki je bolj bela kot hermelin; tem je ukazal, naj bodo kupčevalci, plazeči se psi v pričo svojih žena in kruti volkovi proti svojim sužnjem. Temu rodu je dal zahrbtnje jezike divje mačke, strahopetno srce zajca, zvičajnost prešiča, ne pa lisice, in roke, ki so daljšje kot noge jelenova. S svojim jezikom maši ušesa Indijancem. Srce ga uči, da plačuje vojščake, ki se vojskujejo za njega. Zvičajnost ga uči, da grabi na kup dragocenosti vsega sveta. In njegove roke obsegajo zemljo od bregov slane vode do otokov velikega jezera. Bog mu je dal dovolj, a on hoče vse. Taki so blodilniki.«

Drugi so dobili od velikega duha kožo, ki je bolj rdeča in bolj leskeča kot sonce na nebu«, je nadaljeval in pokazal proti soncu. »Ti otroci so njegovi ljubljenci. Dal jim je ta otok z vsem drevjem in divjačino. Veter jim je naredil jase v gozdovih. Sonce in dež zorita njih sadeže, sneg prihaja in jim pravi, naj bodo hvaležni. Kadar so bobri delali, so oni ležali v senci in jih gledali. Poleti jih je hladil veter, pozimi jih je grela kožušina. Ako so se vojskovali med sabo, so s tem hoteli pokazati, da so močje. Bili so pogumni, bili so pravični, bili so srečni!«

(Dalje prihodnjič.)